

Transculturele Psychiatrie

Transculturele Psychiatrie Uitgeverij Van Gorcum

Huisartsen besteden een groot deel van hun tijd aan patiënten met psychische problemen. De aandoeningen zijn vaak divers en de emotionele impact is groot. Psychiatrie wil huisartsen ondersteunen bij het bieden van de best mogelijke zorg aan patiënten met psychische klachten. Voor een goede psychosociale zorg aan de patiënt is een optimale relatie tussen de zorgverleners noodzakelijk. Daarom zijn de hoofdstukken zo veel mogelijk door psychiaters en huisartsen met verschillende achtergronden geschreven. De auteurs hebben de nieuwste inzichten over de complexe psychische problematiek in onderling overleg samengebracht in dit boek. Omdat er veel veranderingen in de psychiatrische zorg en in de behandelwijzen hebben plaatsgevonden, is de inhoud van dit boek volledig herzien. Per hoofdstuk komt een van de veel voorkomende psychische aandoeningen aan bod, zoals alcoholisme, angststoornissen, depressies, fobieën en drugsverslaving. Deze handige indeling maakt Psychiatrie tot een nuttig naslagwerk voor de dagelijkse huisartspraktijk. Psychiatrie verschijnt in de reeks Praktische huisartsgeneeskunde. In deze reeks verschijnen uitgaven met meer praktische en klachtgerichte informatie over de verschillende deelgebieden in de huisartsgeneeskunde.

Steeds meer mensen worden slachtoffer van verkeersongevallen, geweld, branden, rampen, verkrachting, oorlogsgeweld of andere schokkende gebeurtenissen. De kans op een posttraumatische stressstoornis (PTSS) is dan ook aanzienlijk toegenomen. Recente studies tonen aan dat circa 7% van de bevolking boven de 18 jaar met zo'n stoornis kampt. De kennis van PTSS is fors gegroeid en de hoeveelheid literatuur erover is nauwelijks meer te overzien. Deze toename van kennis vertaalt zich echter maar zeer gedeeltelijk in een betere en effectieve behandeling van PTSS. Veel behandelaars zijn nog onvoldoende vertrouwd met de verschillende behandelingsstrategieën die voor PTSS zijn ontwikkeld. Deze volledig herziene druk van Behandelingsstrategieën bij posttraumatische stressstoornissen wil hier verandering in brengen. Het presenteert een geactualiseerd overzicht van effectief gebleken interventies bij mensen met PTSS, dat direct bruikbaar in de klinische praktijk is. Er is onder meer ruime aandacht voor nieuwe inzichten op het gebied van psychofarmacotherapie en de psychotherapeutische behandeling van PTSS. Daarnaast is een nieuwe versie van de behandelingsrichtlijnen opgenomen.

Beschrijving van recente onderzoeksresultaten en inzichten voor die aspecten van de psychopathologie die specifiek gelden voor vrouwen, zoals eetstoornissen, genderidentiteitsstoornissen, seksuele problemen, zwangerschap, hormonale stemmingsstoornissen, dementie, rouwverwerking en de gevolgen van incest.

Deze vierde druk van deel 1. van het Handboek Psychopathologie is op vele plaatsen grondig herzien. Alle hoofdstukken zijn geactualiseerd rekening houdend met de nieuwste wetenschappelijke kennis en enkele hoofdstukken zijn zelfs helemaal nieuw. Onze meest kritische lezers zijn studenten en docenten. Inspelend op hun vraag naar goede didactische toegankelijkheid zijn talrijke schema's, diagrammen en samenvattende tabellen aan elk hoofdstuk toegevoegd. Als raamwerk bespreekt het eerste hoofdstuk de basisbegrippen, principes en knelpunten van de psychopathologie als wetenschappelijke discipline. De daarop volgende hoofdstukken zijn geordend volgens de belangrijkste categorieën van psychiatrische stoornissen, achtereenvolgens bij

volwassenen en bij kinderen en adolescenten. Als eenvormige 'taal' voor indeling en beschrijving van psychiatrische stoornissen hebben de auteurs zich gebaseerd op de vierde editie van de Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, de DSM-IV. Elk hoofdstuk is volgens een vast stramien opgebouwd: kenmerken en voorkomen, wetenschappelijke inzichten, behandeling, prognose en literatuur. Kenmerken en voorkomen: Deze paragraaf omvat een beschrijving van de psychische stoornis volgens DSM-IV (met telkens een voorbeeld) en een bespreking van specifieke differentieel-diagnostische problemen. Verder wordt aan de hand van beschikbare epidemiologische gegevens een beeld geschetst van het voorkomen van de stoornis in de algemene bevolking en in de psychiatrische populatie. Wetenschappelijke inzichten: In deze paragraaf worden de verklaringen van elke stoornis besproken zoals die actueel bekend zijn op grond van empirisch materiaal. In plaats van theoretische speculaties wordt gerefereerd aan de belangrijkste studies met betrekking tot biopsychosociale verklaringen of opvattingen. Behandeling: Deze paragraaf blijft beperkt tot specifieke informatie over therapiemogelijkheden voor zover deze gesteund zijn op onderzoeksgegevens. Het gaat om een beknopte vermelding van die therapievormen waarvan enige effectiviteit bij de bedoelde stoornis is aangetoond ('evidence-based'). Prognose: Hier wordt kort besproken wat er bekend is over het verloop van de stoornis en op welke wijze preventie de evolutie van het beeld kan beïnvloeden. Literatuur: Bij elk hoofdstuk hoort een afzonderlijke lijst met de belangrijkste referenties. Aan de auteurs werd gevraagd niet elke uitspraak met een literatuurbron te staven, maar zo veel mogelijk te verwijzen naar gezaghebbende overzichtspublicaties. Dit deel van het handboek bevat dus op gesystematiseerde wijze de 'basisbegrippen' van de psychopathologie, terwijl deel 2 over de 'klinische praktijk' meer concreet ingaat op diagnostiek en behandeling.

[Migranten in de psychiatrie](#)

[Cultuursensitief werken met de DSM-IV](#)

[Psychiatrie onder andere\(n\)](#)

[een andragogische verkenning in het land van de transculturele psychiatrie](#)

[Transculturele psychiatrische verpleegkundigen](#)

[Transculturele psychiatrie en diagnostiek](#)

[\(een studie in transculturele psychiatrie\)](#)

[Leidraad psychiatrie](#)

[Transculturele psychiatrie & psychotherapie](#)

[van praktijk naar theorie](#)

[De familieziel](#)

Dit boek gaat over de psychische gevolgen (psychotrauma's) van geweld tussen mensen, in het bijzonder over de diagnose en behandeling van de slachtoffers. De klinische focus richt zich op mensen met traumatische ervaringen die klachten en problemen ondervinden bij de verwerking. Denk hierbij aan oorlogsgetroffenen - zoals veteranen die aan vredesmissies hebben deelgenomen, vluchtelingen en asielzoekers - en mensen die binnen het gezin langdurig mishandeld, verwaarloosd of misbruikt zijn. De vakliteratuur spreekt men dan van 'type II trauma's': langdurige stressvolle situaties en opeenvolgende traumatische

gebeurtenissen. De eerste druk van dit boek bestond uit een theoretisch deel en een deel dat op de behandelpraktijk. In deze geheel herziene, tweede druk is ervoor gekozen theorie én behandeling in de hoofdstukken te integreren. Verder zijn onderwerpen toegevoegd of uitgebreid die in de eerste druk onderbelicht waren gebleven, onder andere over het geestesonderzoek, diagnostiek en groeps- en systeembehandelingen.

De forensische geestelijke gezondheidszorg is een boeiend en tegelijk complex domein in volle ontwikkeling. Zij bevindt zich op het kruispunt van de geestelijke gezondheidszorg en het recht. Uiteenlopende vakspecialisten uit justitie en hulpverlening zijn hierbij op elkaar aangewezen. Voor een adequate samenwerking is kennis van de context waarin de verschillende actoren opereren essentieel. Dit handboek bevat bijgevolg bijdragen van juristen, psychiaters, psychologen, orthopedagogen, criminologen, verpleegkundigen en maatschappelijk werkers. De auteurs zijn zowel academici als experts uit de praktijk. Zij behandelen beide gezichtspunten uiteenlopende wetenschaps- en praktijkdomeinen die van groot belang zijn voor de forensische geestelijke gezondheidszorg. Het handboek is ontwikkeld met het oog op de Permanente Vorming Forensische Gedragswetenschappen, georganiseerd door de Universiteit Gent, de Hogeschool Gent en de Arteveldehogeschool. Het geeft ook ruimer aan de belanghebbende lezers waardevolle wetenschappelijke en multidisciplinaire inzichten mee over de forensische geestelijke gezondheidszorg in Vlaanderen.

Dit boek beschrijft op heldere en toegankelijke wijze de vele aspecten van de psychiatrie die relevant zijn voor de verpleegkundige en agogische beroepsuitoefening. Allereerst worden zienswijzen en ontwikkelingen in de psychiatrie en de wet- en regelgeving behandeld. Vervolgens worden de psychische functies (symptomenleer), het psychiatrisch onderzoek en de behandelingsmogelijkheden inclusief psychofarmacologie, beschreven. Deze drie onderdelen zijn belangrijke elementen om de hoofdstukken over de verschillende psychiatrische ziektebeelden te kunnen begrijpen. De psychiatrische ziektebeelden worden volgens een vast stramien behandeld. Een apart hoofdstuk is gewijd aan de persoonlijkheidsstoornissen, waarbij kort stilgestaan wordt bij de persoonlijkheidsontwikkeling. Aan de hand van casuïstiek worden de oorzaken, het beloop, het diagnostisch kader (DSM-IV-TR) en behandelmogelijkheden van de diverse ziektebeelden beschreven. Het onderdeel speciële psychiatrie behandelt de relevante thema's uit de kinder- en jeugdpsychiatrie, psychiatrische stoornissen bij mensen met een verstandelijke beperking, ouderenpsychiatrie en transculturele psychiatrie. De beschrijving van de symptomen en ziektebeelden is geïllustreerd met casuïstiek om de transfer naar de praktijk te bevorderen. Daarbij is er aandacht voor observeren, signaleren en redeneren. In het behandelkader worden richtlijnen gegeven voor verpleegkundigen en begeleidende medewerkers. Om begrippen snel te kunnen opzoeken, is in het boek Psychiatrie een verklarende woordenlijst en register opgenomen. Het boek is allereerst bestemd voor studenten die op verpleegkundige of agogische opleiding volgen op mbo-niveau. Daarnaast is het boek uitermate geschikt als naslagwerk voor verpleegkundigen, begeleiders en overige medewerkers die op mbo-niveau werkzaam zijn in instellingen voor geestelijke gezondheidszorg.

algemene en maatschappelijke gezondheidszorg.

Vervolg op het boek 'Transculturele psychiatrie: van praktijk naar theorie'.

Inleidend studieboek op universitair niveau.

[Vrouw & Leven](#)

[theorie en praktijk](#)

[Als ik luister](#)

[Behandelingsstrategieën bij posttraumatische stress-stoornissen](#)

[Van diagnose tot behandeling](#)

[Partnerdoding door etnische minderheden](#)

[Niveau 4](#)

[als onderdeel van de Nederlandse en Surinaamse geestelijke gezondheidszorg](#)

[tussen "Hollands- moralisme en Italiaanse levenskunst"](#)

[Leidraad international health](#)

[vijftien jaar ervaring met verlies en verrijking](#)

Verslag van een onderzoek naar een specifieke behandeling van psychiatrische patiënten met een verschillende culturele achtergrond.

Psychiatrie, van diagnose tot behandeling' geeft een overzicht van de moderne psychiatrie in al haar facetten. In het eerste deel beschrijven de auteurs de wetenschappelijke principes en methoden van de psychiatrie. Daarbij schenken zij op evenwichtige wijze aandacht aan de biologische, psychologische en sociale invalshoeken die in de psychiatrie relevant zijn. In het tweede deel bespreken zij de voornaamste psychiatrische stoornissen. Aan de hand van een praktijkvoorbeeld komen telkens de kenmerken, de verklaring, de behandeling en het verloop van de stoornis aan bod. Dit boek is bedoeld voor iedereen die op een snelle en bevattelijke manier kennis wil maken met de moderne psychiatrie: studenten maar ook geïnteresseerde leken, mensen met psychiatrische problemen of hun directe omgeving, en verder allen die beroepshalve met de wereld van de psychiatrie worden geconfronteerd. Dit kunnen hulpverleners, welzijnswerkers en personeelsfunctionarissen zijn, maar ook mensen werkzaam bij justitie en politie of in het onderwijs. Het boek is in heldere taal geschreven en voorzien van duidelijke verklaringen van de belangrijkste psychiatrische vaktermen. In deze derde editie hebben de auteurs de tekst op verschillende punten geactualiseerd. In het bijzonder zijn enkele recente ontwikkelingen in de behandeling van psychische problemen opgenomen. Tevens is de literatuurlijst aan gepast en zijn relevante Nederlandstalige websites opgenomen.

Interview dat een hulpmiddel wil zijn bij het vaststellen van een betrouwbare diagnose van depressie bij Turkse vrouwen, met name uit Anatolië.

Verslag van een cultureel-antropologisch onderzoek.

Studie waarin zowel de theorie als de praktijk van de transculturele psychiatrie, met name die van de Turkse en Marokkaanse migranten, aan de orde komt.

[Behandelingsstrategieën bij forensisch-psychiatrische patienten](#)

[Cultuur, classificatie en diagnose](#)

[Een blik in de transculturele hulpverlening](#)

[\(with a summary in English\)](#)

[Psychosociale zorg voor vluchtelingen en asielzoekers](#)

[Trauma](#)

[Interculturalisatie in de Jeugd-GGz](#)

[Psychiatrie](#)

[Psychische ziekten en problemen onder allochtone Nederlanders](#)

[Persoonlijke reflecties over de complexiteit en diversiteit van ons bestaan](#)

[Culturele competenties in psychiatrie en psychologie](#)

Tal van psychodiagnostische instrumenten zijn niet gevalideerd voor etnisch-culturele minderheidsgroepen in Nederland. In dit boek, bedoeld voor de interculturele hulpverleningspraktijk van de GGZ, worden de problemen in de interculturele psychodiagnostiek geschetst. Er worden methoden aangereikt hoe op een professionele manier deze problemen het hoofd te bieden. Aan de hand van casuïstiek geven ervaren interculturele hulpverleners inzicht in hoe psychologische instrumenten kunnen worden toegepast op een cultuur sensitieve manier. De regulatieve cyclus wordt gebruikt als een methodisch handvat voor een zorgvuldig, systematisch en reflexief handelen in dit psychodiagnostische proces.

Verscholen in een van de bijlagen van de DSM-IV treft men de Cultural Formulation of Diagnosis aan. Volgens de samenstellers van Cultuur, classificatie en diagnose krijgt dit model in Nederland ten onrechte weinig aandacht. Gezien de toenemende culturele en etnische diversiteit van de Nederlandse bevolking is een meer cultuursensitieve diagnostiek noodzakelijk voor een toegankelijke geestelijke gezondheidszorg. Met de publicatie van dit boek willen de samenstellers de mogelijkheden die de Cultural Formulation of Diagnosis hiertoe biedt meer bekendheid geven. Dit werkmodel blijkt zeer behulpzaam te zijn bij het analyseren van de complexe interculturele processen in de diagnostiek en hulpverlening. In Cultuur, classificatie en diagnose komen twintig

hulpverleners aan het woord die de bruikbaarheid van de Cultural Formulation of Diagnosis aan de hand van een casus uit hun eigen psychiatrische praktijk toetsen. Zowel allochtone als autochtone minderheidsgroepen komen aan bod. De reeks casussen biedt een afspiegeling van de uiteenlopende cliëntentypen die zich melden bij de geestelijke gezondheidszorg in Nederland.

Sinds het verschijnen van de eerste druk van Behandelingsstrategieën bij forensisch psychiatrische patiënten in 1999 heeft het forensische werkveld niet stilgestaan. Mede onder invloed van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen staat de hulpverlening aan daders van ernstige misdrijven steeds meer onder druk: de forensische psychiatrie moet evidence-based gaan werken en de veiligheid van de maatschappij krijgt steeds meer prioriteit. In deze tweede, geheel herziene editie wordt een overzicht gegeven van de stand van het wetenschappelijk onderzoek in Nederland op het gebied van risicotaxatie en -hantering van gewelddadig gedrag. Ook worden een aantal basisprincipes voor effectieve forensisch psychiatrische behandeling uitgelegd. In aparte hoofdstukken wordt aandacht besteed aan behandelingsstrategieën voor specifieke doelgroepen, zoals jeugddelinquenten, daders van relationeel geweld, zwakbegaafde zedendelinquenten, vrouwelijke patiënten en patiënten uit etnische minderheden. Het effectiviteitsonderzoek naar forensisch psychiatrische behandeling staat in Nederland nog in de kinderschoenen, dus de meeste interventiemethoden die in het boek worden gepresenteerd, zijn te karakteriseren als niet meer dan best practices.

Praktisch-theoretisch overzicht van psychiatrische stoornissen en behandelingsmethoden.

In de jaren zeventig keerden Nederlanders hun familie de rug toe, omdat we bevrijd wilden worden van knellende banden en dwingende waarden. Tegenwoordig is er echter weer volop aandacht voor families. Families dragen immers wijsheid in zich die kan helpen op je levenspad, en bij je familie en haar geschiedenis kun je steun vinden in moeilijke omstandigheden en in tijden van kwetsbaarheid. Maar hoe mobiliseer je deze familiewijsheid? Cruciaal is dat je inzicht krijgt in de manier waarop je familie is georganiseerd en op welke pijlers zij is opgetrokken. Wat is de geschiedenis van je familie? Welke heilige huisjes en tegelwijsheden draagt ze met zich mee? Wie hebben het gezag, wie bieden er steun en wie ontregelen de boel? Zijn er geheimen en onvertelde verhalen? Wat zijn sterke punten in je familie? Kortom, wat bezielt je familie? De familieziel toont dit aan de hand van ontroerende en herkenbare verhalen, afgewisseld met theorie en praktische aanwijzingen. Familietherapeut Kitlyn Tjin A Djie (1953) was jarenlang werkzaam in de jeugdzorg. Als antwoord op het westerse witte individualistische denken in de hulpverlening ontwikkelde ze het model `beschermjassen, dat uitgaat

van de kracht van families. Ontwikkelingssocioloog Irene Zwaan was werkzaam als ontwikkelingswerker in Afrika en als adviseur emancipatie in Nederland. Tegenwoordig publiceert ze over diversiteitsvraagstukken en maatschappelijke ontwikkeling. Recent verscheen van haar *De afwezige vader bestaat niet* (2013). Tjin A Djie en Zwaan werken samen in Bureau Beschermjassen en publiceerden eerder onder meer *Beschermjassen, transculturele hulp aan families* en *Managen van diversiteit op de werkvloer*.

[Handboek Forensische Gedragswetenschappen](#)

[Transculturele psychiatrie](#)

[knelpunten in de klinische praktijk](#)

[Farmacotherapie in de transculturele psychiatrie](#)

[Diagnostisch interview Turkse vrouwen \(DITV-1\)](#)

[op weg naar een cultuurgevoeliger diagnostiek](#)

[Themanummer](#)

[Handboek psychopathologie](#)

[Psychologie](#)

[handboek voor hulpverlening en beleid](#)

We leven in een individualistisch tijdperk waarin we sterk moeten zijn, onafhankelijk, gelukkig. De ander nodig hebben is een blijk van zwakte. De mens is echter fundamenteel relationeel. Transcultureel psychiater Glenn Helberg laat zien dat elke fase in een mensenleven vraagt om een hernieuwde manier van kijken naar jezelf en de rol van mensen om je heen, zodat je kunt leren je te verhouden tot alles wat ons mens maakt: leven en dood, ziekte en tegenslag, onze genderidentificatie, huidskleur en geaardheid, ouderschap en partnerschap. In Als ik luister vertelt Glenn Helberg welke gebeurtenissen hem gevormd hebben, zoals het koloniale verleden, het overlijden van zijn moeder op jonge leeftijd en het feit dat hij van mannen houdt. Met een kritische blik op het dominante westerse denken vertelt hij hoe je meer rust en harmonie kunt vinden in ons snelle bestaan met zijn harde eisen.

Bundel artikelen over de verschillende aspecten van hulpverlening aan allochtonen in Nederland.

Wanneer je als coassistent psychiatrie voor het eerst met de praktijk in aanraking komt is het soms moeilijk de theoretische kennis toe te passen en komen er veel vragen op je af. Hoe neem ik een psychiatrische anamnese op? Welke gesprekstechnieken kan ik toepassen? Wat zijn de meest gebruikte behandelingsvormen? Leidraad psychiatrie slaat een brug tussen theorie en praktijk. Het boek biedt eerst een algemeen beeld van de psychiatrie. Daarna schetst het een duidelijk

overzicht van de belangrijkste vaardigheden en mogelijkheden voor diagnostiek en classificatie in de psychiatrie. De meest voorkomende ziektebeelden worden uitgebreid behandeld en verduidelijkt met casus. Verder biedt het boek een differentiaaldiagnose en komen de meest gebruikte behandelingsvormen uitvoerig aan bod. De praktische bruikbaarheid van het boek wordt verhoogd door het gebruik van tabellen, beslisbomen, een verklarende woordenlijst en een volledige en verkorte status mentalis. Leidraad psychiatrie is samengesteld door vier enthousiaste artsen in opleiding tot psychiater. Zij beschrijven het vakgebied helder en praktisch. Het boek is onderdeel van de Leidraad-reeks: een reeks handzame en praktische boekjes voor coassistenten en artsen in opleiding. Elke deel behandelt een bepaald specialisme of coschap. Beschrijving van een 'narratieve' methode voor interculturele hulpverlening binnen generatieoverschrijdende, collectieve familieverbanden.

Het boek biedt een theoretisch model op basis waarvan algemene omgangsproblemen en specifieke professionele problemen in kaart gebracht en geanalyseerd kunnen worden. Vanuit dat model worden vervolgens voorstellen gedaan voor de beargumenteerde benadering van de betreffende problematiek. In het boek staat veel casuïstiek, ook uit derdewereldlanden. In deze tweede druk betreffen de belangrijkste veranderingen een nadere uitwerking van het begrip cultuur (hoofdstuk 3), omgaan met tolken (hoofdstuk 7), de combinatie van evidence based én value based (zingeving) hulpverlening (hoofdstuk 8), het omgaan met verzoeken om een geneeskundige verklaring (idem) en psychotherapie vanuit verschillende culturele configuraties van het 'zelf' (hoofdstuk 10). Verder is er recente literatuur verwerkt in deze druk en zijn er verschillende verwijzingen naar internetsites in opgenomen.

[Professioneel werken met psychodiagnostische instrumenten](#)

[Beschermjassen](#)

[Enige algemene vragen rond de transculturele psychiatrie](#)

[Verschillen in neurosen en een sociologische karakterbeschrijving](#)

[Cultuur en psychodiagnostiek](#)

[Psychiatrie / druk 2 / ING](#)

[Psychiatrie toegelicht \(vijfde, herziene druk\)](#)

[transculturele psychiatrie](#)

[Transculturele Psychiatrie](#)

[Ongehoord. Aansluitingsproblemen bij de behandeling van psychotische patiënten uit verschillende etnische groepen](#)